

Vergaderjaar 2014–2015

33 566

Financieel en sociaal-economisch beleid

Nr. 73

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 maart 2015

Tijdens de Regeling van Werkzaamheden van 5 maart jl. (Handelingen II 2014/15, nr. 60, Regeling van werkzaamheden) heeft het lid Van Ojik (GroenLinks) verzocht om een reactie van het kabinet op de nieuwe ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) voor de Nederlandse economie en arbeidsmarkt voor 2015 en 2016. Met deze brief voldoen wij aan dit verzoek.

Het beeld dat het CPB voor 2015 en 2016 schetst geeft reden tot optimisme. Het economisch herstel zet dit en volgend jaar krachtiger door. Naar verwachting groeit de Nederlandse economie in 2015 met 1,7 procent en in 2016 met 1,8 procent. De groei heeft sinds medio 2014 onmiskenbaar een impuls gekregen door de daling van de olieprijs en eurokoers. Het herstel heeft zich echter al in de tweede helft van 2013 ingezet en wordt bovendien steeds breder gedragen. Naast de export dragen ook de binnenlandse bestedingen van bedrijven en consumenten in toenemende mate bij aan het economisch herstel. Zo wordt na jaren van afnemende of gelijkblijvende consumptie van huishoudens dit jaar met 1,5% een aanzienlijke stijging verwacht. Het breder gedragen herstel is ook terug te zien in de ontwikkelingen van sectoren in de Nederlandse economie. In de afgelopen jaren zagen vooral de exportgerichte sectoren, zoals de industrie en de transportsector, hun productie toenemen. Inmiddels beginnen ook sectoren die voor een groot deel afhankelijk zijn van binnenlandse bestedingen bij te dragen aan de economische groei, zoals de bouw en de horeca.

Ook op de arbeidsmarkt wordt het economisch herstel zichtbaar. Het aantal vacatures neemt toe en het aantal uitzenduren vertoonde in het vierde kwartaal van 2014 de grootste stijging in vier jaar tijd. Het herstel gaat gepaard met banengroei, zoals blijkt uit de toename van 42 duizend banen in het laatste kwartaal van 2014. Het CPB verwacht dat de werkgelegenheid in 2015 en 2016 groeit met ongeveer 90.000 personen per jaar. Met deze groei van de werkgelegenheid keert het tij en komt er meer

perspectief voor mensen op de arbeidsmarkt. Omdat de komende jaren ook het arbeidsaanbod verder toeneemt, daalt de werkloosheid echter gematigd. De werkloosheid komt naar verwachting dit jaar gemiddeld uit op 7,2 procent en voor 2016 wordt een jaargemiddelde van 7,0 procent verwacht.

Het kabinet ziet in deze cijfers bevestiging dat het op de goede weg is. Naar verwachting ligt de economische groei in Nederland dit jaar voor het eerst sinds 2009 weer hoger dan gemiddeld in het eurogebied. Tegelijkertijd worden de overheidsfinanciën op orde gebracht. Het overheidsstekort loopt naar verwachting fors terug, naar 1,8% bbp in 2015 en 1,2% bbp in 2016.

Door de overheidsfinanciën op orde te brengen en door structurele hervormingen door te voeren heeft het kabinet de fundamenten van de Nederlandse economie versterkt. Het is te danken aan de inzet en veerkracht van het bedrijfsleven dat de Nederlandse economie het afgelopen jaar uit het dal kon klimmen. Het kabinet heeft ondernemers daarbij de ruimte gegeven, bijvoorbeeld door de toegang tot financiering te bevorderen, innovatie te stimuleren en regeldruk te verminderen. Zo is met de garantie-instrumenten BMKB, GO en de Groeifaciliteit in de periode 2009–2014 voor ruim € 9 miljard aan financiering voor het bedrijfsleven mogelijk gemaakt. Met het Techniepact en de Human Capital ICT-Agenda is de interesse van jonge mensen voor werk in de ICT-sector gestimuleerd. Mede hierdoor is sinds 2010 het aantal instromers voor ICT-onderwijs in het hbo met 13 procent gestegen en in het wo zelfs met 40 procent. Deze week werd opnieuw bevestigd dat buitenlandse ondernemers volop mogelijkheden zien om in Nederland te investeren. Zij hebben afgelopen jaar met steun van de overheid een recordbedrag van 3,2 miljard euro in de Nederlandse economie geïnvesteerd, blijkt uit cijfers van de NFIA. Daarnaast meldde het Europees Octrooibureau dat Nederlandse bedrijven in 2014 9,1% meer octrooiaanvragen hebben ingediend dan een jaar eerder. Nederland behoudt daarmee een positie in de top-3 binnen de EU.

Desalniettemin blijft het bestrijden van de werkloosheid een prioriteit van het kabinet, want ondanks de toename van de werkgelegenheid staan er nog steeds te veel mensen aan de kant. Dit onderstreept de noodzaak om alles op alles te blijven zetten om het economisch herstel verder te bespoedigen. Het kabinet bouwt daarom voort op de in gang gezette hervormingen die de Nederlandse economie en arbeidsmarkt versterken. Daarnaast neemt het kabinet, gezamenlijk met de sociale partners, concrete maatregelen die op korte termijn werkloosheid voorkomen en bestrijden.

Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar groepen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt, zoals jongeren en ouderen¹. Het kabinet neemt tal van maatregelen, zoals de premiekorting, om het voor werkgevers aantrekkelijker te maken om ouderen in dienst te nemen en ondersteunt ouderen via het Actieplan 50pluswerk bij het vinden van werk. Om de arbeidsmarktpositie van jongeren te versterken blijft het kabinet inzetten op het versterken van de aansluiting tussen het (beroeps)onderwijs en de arbeidsmarkt en het verder terugdringen van het aantal voortijdige schoolverlaters. Bovendien worden werkgevers met de premiekorting jongeren gestimuleerd om uitkeringsgerechtigde jongeren in dienst te nemen.

¹ In de brief van 10 februari jl. is het kabinet uitvoerig ingegaan op de maatregelen die het neemt om de werkloosheid aan te pakken (Kamerstuk 29 544, nr. 587).

Ook met sectorplannen zet het kabinet volop in op het voorkomen en bestrijden van werkloosheid. Sinds 15 januari jl. is de derde tranche van deze plannen opengesteld. Deze focust zich op het bevorderen van van-werkloosheid-naar-werk en van-werk-naar-werk transitie. De brug-WW stimuleert dit extra en biedt aanvullende ondersteuning vanuit de WW. Daarmee bieden we werklozen perspectief op een baan in een andere sector en helpen we werkgevers om moeilijk vervulbare vacatures, zoals in de technische sector, in te vullen.

Tegelijkertijd neemt het kabinet maatregelen die ervoor zorgen dat werk loont. Zo wordt de arbeidskorting in stappen verhoogd, en is met de hervorming van het stelsel van kindregelingen de armoedeval voor alleenstaande ouders aanzienlijk verkleind.

Tot slot

De economische vooruitzichten voor 2015 en 2016 geven reden tot optimisme. De export stijgt, consumenten en bedrijven gaan meer besteden en de economische groei trekt aan. Het kabinet heeft de afgelopen jaren dit herstel mede mogelijk gemaakt. Met breed draagvlak in het parlement, onder de sociale partners en maatschappelijke organisaties zijn hervormingen in gang gezet die het structureel verdienvermogen van Nederland hebben versterkt. Met de hervormingen op onder meer de arbeidsmarkt en de woningmarkt, investeringen in onderwijs, duurzaamheid en innovatie en de concrete maatregelen die het kabinet neemt om de werkloosheid aan te pakken geven we economisch herstel verder de ruimte en maken we Nederland sterker voor de toekomst.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher